

Svenska Elektrikerförbundets (SEF) avtalskrav för Installationsavtalet fr.o.m. 1 maj 2023

Bakgrund

SEF har på sitt förbundsmöte 2022, fattat beslut om långsiktiga mål gällande våra kollektivavtal. Dessa mål berör fyra olika områden.

- Förkortad arbetsdag
- En pension att leva på
- Införa ett deltidspensionssystem
- Stärka kompetensutvecklingen

Målen är långsiktiga och kommer tas upp under flera avtalsrörelser. Årets krav utgår från dessa mål.

Årets avtalsrörelse sker under en orolig tid. Det är krig i Europa, en skyhögt inflation som drivs av höga el-priser och dessutom ränteökningar som slår alla rekord. I dessa orostider är det viktigt att ta ansvar. SEF vill påpeka att en förutsättning för en lyckad avtalsrörelse är att näringslivet tar sitt ansvar och inte kompenserar sig mer än arbetstagarna för inflationen. Företagen i branschen har trots konjunkturläget en god lönsamhet och har ökat sina marginaler, det är rimligt att en del av det förbättrade produktionsresultatet används till kompetensutveckling och förbättrad arbetsmiljö för våra medlemmar.

Trots orostider så går branschen en ljus framtid till mötes. SEF ser många nya uppdrag för branschen så som solcellsanläggningar, laddningsstruktur, energieffektivisering för grön omställning m.m.

Bristen av elektriker är stor enligt en tidigare undersökning av Näringslivets branschorganisation som visar att 9 av 10 rekryteringsförsök misslyckas. För att branschen ska kunna växa behöver arbetsgivarna bli bättre på att behålla och kompetensutveckla sin personal samt rekrytera lärlingar.

SEF:s avtalskrav stödjer en gynnsam utveckling av branschen till att bli bättre på att behålla och utveckla elektrikerna.

SEF har anslutit sig till LO samordningen.

Det är av stor vikt att arbetsgivarsidan respekterar LO samordningen. SEF kommer solidariskt stötta alla samordnade LO-förbund att uppnå de gemensamma ställda kraven.

Avtalskraven bygger på en tolvmånadersperiod.

Löneökningar

Samordning

Som framgår ovan har SEF anslutit sig till LO:s samordning. Detta innebär att SEF kräver löneökningar med 4,4 procent dock med ett lägsta utrymme om 1 192 kr per månad och heltidsanställd räknat per individ inom avtalsområdet.

En riktad satsning likalydande LO:s samordning görs på lägstalönerna i avtalet med en lägsta uppräknings med 1 371 kr. Samtliga övriga ersättningar höjs med minst 4,4 procent.

Villkorsförändringar i avtalsförsäkringar och avtalspension SAF-LO

Samordning

Förhandlingarna sker som gemensamma förhandlingar enligt LO:s stadgar och omfattar villkorsförändringar i avtalsförsäkringar och avtalspension SAF-LO. SEF:s krav när det gäller ovan är att Installatörsföretagen ger fullmakt till Svenskt Näringsliv att förhandla dessa krav med LO. I annat fall skall kraven betraktas som SEF:s egna, se bilaga 1.

En pension att leva på

En fråga som fortsatt är aktuell efter det att Sveriges pensionssystem reformerades är det nuvarande systemets brister och utfallet för medlemmar som efter ett helt arbetsliv inte fått sin ålderdom tryggad. Detta är enligt SEF en ohållbar situation.

Redan idag har parterna kommit överens om en extra avsättning till arbetstagarnas pension, detta system behöver fortsatt byggas ut.

En jämställd bransch

Parterna har under lång tid arbetat med att öka intresset hos kvinnor för att arbeta i elbranschen. Arbetet har bland annat haft som mål att ändra på invanda mönster och attityder i branschen. SEF:s uppfattning är att parternas pågående arbete inom arbetsgruppen Upplyst gällande jämställdhet i branschen gör skillnad.

SEF har uppmärksammat att det finns mycket kvar att göra för en jämställd och jämlik bransch. Förutom detta arbete vill SEF sätta focus på diskriminering gällande lön.

SEF:s uppfattning är att parterna, efter lönerrevisionen 2023, ska göra en uppföljning och kartläggning av lönerna för att säkerställa att otillåtna skillnader inte förekommer i branschen.

Arbets tid

SEF har under flera avtalsrörelser försökt korta medlemmarnas arbetsdag. Detta genom arbetstidsförkortning och moderniserade reseregler. Trots dessa förändringar har medlemmarnas arbetsdag inte blivit kortare, utan tvärt om. För att vara en attraktiv bransch behöver detta ytterligare åtgärdas. SEF ser flera lämpliga åtgärder som skulle förbättra denna situation. I årets avtalsrörelse vill SEF diskutera hur parterna kan förkorta arbetstiden samt genom bättre planering av arbetsgivarna få en kortare resväg till arbetsplatserna.

Installationsavtalet 4 Kap § 5a Rotationsarbete

Överenskommelse om rotationsarbete träffas normalt mellan arbetsgivaren och arbetstagarerna/arbetslaget/lokal part. Utgångspunkten är att de är två jämbördiga avtalsparter. SEF:s uppfattning är att det inte fungerar så. Regeln missbrukas och gör att arbetstidsreglerna i kollektivavtalet åsidosatts. Det är en ordning som måste ändras. Därför yrkar SEF på att arbetsgivarens möjlighet att träffa överenskommelsen med enskild arbetstagarer utgår ur Installationsavtalet 4 Kap § 5a Rotationsarbete.

Kompetensutveckling

I branschen finns avsatta medel till kompetensutveckling och yrkesutbildning. SEF kan konstatera att uppräkningsen inte följer branschens kostnadsutveckling och dess tillväxt. Branschen står inför ett stort kompetensbehov och genomgår en teknikutveckling för att klara den gröna omställningen.

För att branschen ska kunna möta denna utveckling behöver SEF:s medlemmar få tillgång till mer kompetensutveckling.

SEF kräver att avsättningarna ökas och att parterna gemensamt förfogar över utbyggnaden av kompetensutvecklingen.

Moderniserade permissionsregler

Installationsavtalet definierar idag nära anhörig som maka/make, registrerad partner, barn, syskon, föräldrar och svärföräldrar samt sambo. Enligt SEF är det en naturlig utveckling att parterna på avtalsområdet enas om att även tillföra mor- och farföräldrar till den uppräkningsen som anges i Installationsavtalet.

Ackordsarbete

För att säkerställa värdet på ackordstidslistan och produktivitetsökning i branschen behövs en satsning på penningfaktorn under kommande avtalsperiod.

Arbete utanför hemorten

Från och med den 1 januari 2018 har 11 kap Installationsavtalet – Arbete utanför hemorten – ny lydelse. Det SEF ville uppnå med förändringen av reglerna var att få kortare resor och därmed mer fritid till våra medlemmar. SEF har uppfattat att möjligheterna till att träffa överenskommelser inte leder fram till kortare arbetsresor. Resultat av att arbetsgivaren ordnar transport ska inte leda till att SEF:s medlemmar får längre arbetsdag.

Bestämmelserna har nu varit gällande i fyra år. Då avtalet ger möjlighet till olika överenskommelser är det nu dags att parterna tillsätter en arbetsgrupp som utvärderar om bestämmelsen har gett en kortare restid och att regelverket blivit enklare att tillämpa. Arbetsgruppen kan komma med förslag på förändringar.

SEF yrkar att resetillägg om 1,7 kr/km tas bort och ersätts i stället med restid enligt Installationsavtalet kap 7 § 7 punkt 1.

Lagen om anställningsskydd

SEF ser med oro att politiska beslut har påverkat de mellan parterna överenskomna branschanpassningar gällande turordning vid uppsägning samt särskild visstidsanställning. SEF har flera gånger under avtalsperioden tagit upp frågan om att förändra och/eller anpassa nu gällande kollektivavtalsregler. Installatörsföretagen har emellertid inte visat något intresse av att lösa detta.

På grund av rådande situation är det SEF:s krav att följande regler utgår ur Installationsavtalet.

- 2 kap § 6 – Särskild visstidsanställning
- 3 kap § 2 – Turordning vid uppsägning

Bestämmelserna i Lagen om anställningsskydd § 22 turordning vid uppsägning ger arbetsgivarna rätt att undanta högst tre arbetstagare vid arbetsbrist. Förbundet yrkar på att dessa undantag endast får göras bland SEF:s medlemmar.

Ordning och reda

Betalning enligt förtroendemannalagen

Förtroendemannalagen är en grundförutsättning för ett väl fungerande lokalt fackligt arbete. Förtroendemannalagen ger under vissa förutsättningar rätt till såväl ledighet som betalning för fackligt arbete. Branschen består av många små företag med få anställda. För att få en jämnare fördelning av kostnaden för den fackliga verksamheten i branschen och därmed skapa förutsättningar för en bra facklig verksamhet i hela branschen bör nuvarande ordning ersättas med en insamlingsmodell för ersättning till förtroendevalda. En så kallad ”förtroendemannakassa” införs och som administreras av SEF.

Osund lönekonkurrens

SEF ser en förändrad arbetsmarknad med fler stora byggprojekt och industrisatsningar med en ökad inlåning av elektriker. Därför yrkar SEF att Installationsavtalets Bilaga 2 kompletteras med att lägsta lön för inlånad montör är snittlönen på det inlånande företagets montörer.

Övriga avtalskrav

SEF förbehåller sig rätten att återkomma med ytterligare förslag samt att återta eller ändra överlämnade förslag.

Stockholm den 14 februari 2023.

Urban Pettersson
Förbundsordförande
Svenska Elektrikerförbundet

Bilaga 1 - LO samordning

Vilkorsförändringar i avtalsförsäkringar och avtalspension.

Generellt i alla försäkringar samt Avtalspension SAF-LO

- Att arbetsgivaren till AFA ska anmäla samt lämna uppgifter om löner och andra förhållanden som vid varje skadetidpunkt ligger till grund för försäkringarna.
- Att höja åldersgränserna till den övre gräns man har rätt att som längst vara anställd till, LAS § 32a.

Inom AGS Avtalsgruppsjukförsäkringen.

- Att månadsersättning vid Sjukersättning eller aktivitetsersättning behöver indexeras.
- Att AGS ska ge ersättning under hela sjukperioden

I TFA-försäkringen (Samförhandlas med PTK)

- Att senaste versionen av ILO-listan ska användas i AFAs skadereglering.